

[Hartvig Frisch.]

et lille Indtryk af, at denne Fornyelse af Konservatismen har bragt det gamle Parti et alvorligt Nederlag.

Jeg staar her med en Udtalelse fra „Frederiksborg Amtstidende“, hvor der tales om de mange indpodede fremmede Skud paa den konservative Stamme, og hvor der siges:

„Vi vil ikke skjule vor Opfattelse af, at det paa et og andet Omraade har skortet paa denne Forstaaelse. Der er konstrueret Programmer, der er sagt og der er skrevet Ting, som har været yderst ufordøjelige for konservativ Opfattelse, og vi mener ogsaa at kunne sige ved en Lejlighed som denne, hvor Boet gøres op, at Hovedstadsmentaliteten i K. U. ikke altid synes at føle sig forpligtet over for Partiet, som Forholdet omvendt har været.“

Disse Kommentarer viser jo med Tydelighed, hvorledes man inden for de Konservatives egen Kreds har følt det Nederlag, som Valget var for dem; og ogsaa har forstaaet en Del af Aarsagerne dertil. Hvis man fortsat fra „K. U.“ ønsker paa denne Maade at udrydde Socialdemokratiet, vil jeg paa mit Partis Vegne erklære, at saa kan vi selvfølgelig ikke have noget imod det, det kan jo ikke gøre os noget. Vi saa, hvorledes „Berlingske Tidende“ lod Frøen Koas puste sig op over for den lille Dreng John, der havde en forbavsende Lighed med det ærede Medlem Hr. Christmas Møller; den pustede og pustede og blev større og større over for den tapre lille Dreng. Men heldigvis for „Berlingske Tidende“ lod den Frøen eksplodere Dagen før Valget — hvad den skulde have gjort Dagen efter, er jo vanskeligt at sige, men det ærede Medlem Hr. Christmas Møller kan maaske give en Idé om, hvad man skal gøre i et saadant Tilfælde. Ellers kunde det være hændt, som det gik med de Svenskere, der var hernede for at studere konservativ Valgkamp, og som lige akkurat naaede at faa deres begejstrede Telegrammer til den svenske Presse offentliggjort samtidig med Telegrammerne om selve Valget. Det virkede jo betydeligt bedøvende i Sverige, at man sammen med en Forherligelse af Propagandachefen øjeblikkelig fik Resultatet af hans Virksomhed.

Jeg tror, man i det hele taget kan sige, at naar den Strømning, der har været inden for de unge Konservative, og som jo har gaaet paa Talen om den eventyrlige Chance for Konservatismen, bliver analyseret og set i Belysning af Valget, saa reducerer det

hele sig dertil, at de Konservative efter Hitlers Sejr i Tyskland akkurat naaede at kompromittere sig uhjælpe ligt. Det blev deres eventyrlige Chance. De tog den i de glade Aar, der gik inden Valget, men jeg vil ogsaa tænke mig, at det giver de Efterveer, som er naturlige, efter at man har taget fuldkommen galt Bestik af dansk Mentalitet og nordisk Tankegang.

Nu rejser der sig efter dette Valg som det vigtigste af alle Spørgsmaal Spørgsmaalet om Valgets politiske Følger. Det vigtigste Spørgsmaal ved Valget, det, der var mest fremme, var Valutacentralen, og man har jo set i den regeringsfjendtlige Del af Pressen, at det blankt indrømmes, at Vælgerne har Krav paa, at Loven derom nu gennemføres. Men hertil kommer andre vigtige Lovforslag, en hel Række, som har indtaget en mere eller mindre fremskudt Plads i Valgkampen. Det gælder Landbo-kommissionens Forslag om Gældssanering og Skatteudligning, det gælder Lovforslagene om Nationalbanken, om Forbud mod Overarbejde og om Hjælp til de permanent arbejdsløse. Jeg kan dertil føje Husleje-loven og Grundforbedringsloven. Om alle disse Love gælder det — jeg kan sige det for min egen Kreds's Vedkommende, men jeg kan ogsaa efter de Bladreferater, jeg har set, sige det for det øvrige Land —, at de alle har været stærkt fremme i den Valgkamp, der lige har været ført. Det maa naturligvis være Regeringens Opgave over for denne tydeligt angivne Folkevilje at gennemføre de Forslag, som Folket gennem Valget har været præsenteret for, og i de første Dage efter Valget, da Bølgerne endnu gik meget højt, var de politiske Penne i de førende konservative Blade begyndt at lyse efter en helt ændret Landstingspolitik. Jeg skal erkende, at der ikke var Enighed mellem disse førende Blade, men der var dog Røster, der stærkt gjorde sig gældende for en saadan ændret Politik. Der blev f. Eks. af „Dagens Nyheder“ skrevet:

„Der er for os ingen Tvivl om, at man ved principielt at kaste Landstinget i Brechen kun opnaar at stemme den røde Bølge op, saa at den hurtigere og voldsommere slaar igennem.“

Overskriften over Artiklen var: 46,1 pCt., og den Slutning, man drog, var den, at Partiet skulde gaa ind i en skarp saglig Opposition, men i øvrigt lade Regeringen om Ansvar.

Nu, efter at vi har oplevet Debatten om Sanktionsloven, rejser sig uvilkaarligt det Spørgsmaal, om den var et Eksempel paa denne Form, som her var ønsket fra